

MANIFEST MIGRATIE, INTEGRATIE EN ASIELBELEID

INHOUDSOPGAVE

Definities	3
Voorwoord	6
Asiel en Vluchtelingen	7
Instanties en procedures	7
Asielzoekers	8
Vluchtelingen	9
Europees vluchtelingenverdrag	11
Migratie	12
Kort Tijdelijk Verblijf	12
Reguliere Migratie	12
Gezinshereniging	13
Naturalisatie	13
Veiligheidsbeleid	15
Grensbewaking	15
Massasurveillance	15
Deradicalisering	16
Integratie	17
Segregatie	17
Jongerenwerk en zorg	17
Probleemgezinnen	17
Onderwijs	18

DEFINITIES

In dit document wordt gebruik gemaakt van complexe en technische termen. Om elke mogelijke onduidelijkheid weg te nemen, zijn de gebruikte termen hieronder gedefinieerd.

ADVIESCOMMISSIE VOOR VREEMDELINGENZAKEN (ACVZ) - de ACVZ is een onafhankelijk en permanent adviescollege, in de zin van de Kaderwet adviescolleges, dat gevraagd en ongevraagd beleids- en wetsadviezen uitbrengt aan regering en parlement inzake het vreemdelingenrecht en vreemdelingenbeleid;

ARBEIDSMIGRANT - een persoon die zich bezighoudt of bezig is met het verrichten van een betaalde activiteit in een land waarvan hij of zij geen onderdaan van is en waarbij de betaalde activiteit de basis is voor het verblijf;

ASIELZOEKER - een persoon die stelt dat hij of zij is een Vluchteling is maar waarvan dat nog niet definitief kan worden vastgesteld;

BUITENLANDER - een persoon die niet de Nederlandse nationaliteit heeft;

CENTRAAL ORGAAN OPVANG ASIELZOEKERS (COA) - het COA is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) welke verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers;

DIENST TERUGKEER & VERTREK (DTV) - de DT&V regisseert het vertrek uit Nederland van:

- Vreemdelingen die zijn aangehouden in het kader van het binnenlands vreemdelingentoezicht
- Vreemdelingen aan wie de toegang is geweigerd in het kader van de grensbewaking
- Vreemdelingen van wie de verblijfsvergunning is ingetrokken
- Uitgeprocedeerde asielzoekers die het land moeten verlaten

Daarnaast onderhoudt de DT&V nauwe contacten met bevoegde autoriteiten van herkomstlanden, zoals diplomatieke vertegenwoordigingen;

DIRECTIE REGIE (DRI) - de DRI heeft tot taak de vreemdelingenketen in staat te stellen de Vreemdelingenwet en het vreemdelingenbeleid snel en zorgvuldig uit te voeren en daarover verantwoording af te leggen door het ondersteunen van zowel de ketenregisseur als de bij de vreemdelingenketen aangesloten organisaties. De directie heeft binnen het cluster tevens een aantal ondersteunende taken, waaronder de controleursfunctie, en beheert met de Verantwoordelijke autoriteit de Europese Migratie- en Veiligheidsfondsen voor meerdere beleidsonderwerpen;

DIRECTORAAT-GENERAAL VREEMDELINGENZAKEN (DGVZ) - het directoraat-generaal Vreemdelingenzaken (DGVZ) is belast met:

- a) het uitvoeren van de vreemdelingenwetgeving en van de Rijkswet op het Nederlanderschap
- b) een gereguleerde en beheerste toelating van vreemdelingen tot Nederland, een gereguleerd en beheerst verblijf in en vertrek uit Nederland en een gereguleerde en beheerste terugkeer van vreemdelingen
- c) het voeren van de regie op de keten van toegang, toelating, toezicht en terugkeer van vreemdelingen
- d) het adviseren van de regering over het vreemdelingenrecht en het -beleid en over het naturalisatie- en nationaliteitsrecht.

Het directoraat-generaal Vreemdelingenzaken bestaat uit de volgende dienstonderdelen:

- a) de directie migratiebeleid (DMB);
- b) de directie regie (DRI);
- c) de dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V);
- d) de baten-lastendienst Immigratie en Naturalisatiedienst (IND);
- e) het secretariaat van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ);

DIRECTIE MIGRATIEBELEID (DMB) - de DMB is belast met de zorg voor een gereguleerde en beheerste toelating tot verblijf in en vertrek uit Nederland of terugkeer van vreemdelingen op een in nationaal en internationaal opzicht maatschappelijk verantwoorde wijze;

DIENST JUSTITIËLE INRICHTINGEN (DJI) - de DJI zorgt namens de minister van Veiligheid en Justitie voor de tenuitvoerlegging van straffen en vrijheidsbenemende maatregelen die door de rechter zijn opgelegd. Met 59 vestigingen verspreid over het land en zo'n 14.450 medewerkers is DJI één van de grootste organisaties van Nederland. Jaarlijks stromen er ongeveer 45.000 nieuwe justitiabelen in. De insluiting vindt plaats in verschillende soorten inrichtingen, zoals gevangenissen en huizen van bewaring voor volwassenen, die penitentiaire inrichtingen (PI) worden genoemd. Maar ook in speciale inrichtingen voor de jongeren, de justitiële jeugdinstellingen (JJI). Voor (tbs-)patiënten zijn er forensische psychiatrische centra (FPC) en voor vreemdelingen maakt DJI gebruik van detentiecentra;

GEZINSHERENIGING - het weer verenigen van gezinsleden die gescheiden leven, het overbrengen van gezinsleden van Arbeidsmigranten naar het land waar de kostwinner werkt, of het overbrengen van een buitenlandse partner van een Nederlands staatsburger of Immigrant;

IMMIGRANT - een persoon die verhuist naar een ander land dan dat van zijn of haar verblijfplaats gedurende een periode van ten minste één jaar (12 maanden) land, zodat het land van bestemming het nieuwe land van verblijf wordt;

IMMIGRATIE EN NATURALISATIE DIENST (IND) - de IND is een agentschap van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De IND voert de Vreemdelingenwet en de Rijkswet op het Nederlanderschap uit. De IND beoordeelt alle verblijfsaanvragen van personen die in Nederland willen wonen of Nederlander willen worden. Daarbij is de IND ook verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving zoals het detecteren van fraude met aanvragen;

KENNISMIGRANT - een persoon die arbeid in loondienst verricht en een maandelijks bruto-inkomen verdient van ten minste €4189,- of €3071,- (in 2015 ex. vakantiegeld) als hij jonger is dan dertig jaar. Een wetenschappelijk onderzoeker die in dienst treedt bij een onderwijs- of onderzoeksinstituting en waarbij uit het aanstellingsbesluit blijkt dat de aanstelling van de vreemdeling onder functiecode 01 van het Universitair Functie Ordeningssysteem valt. Hieronder vallen onder anderen promovendi, onderzoekers zonder promotiedoeleinden, post-docs, universitair docenten, en artsen in opleiding tot specialist.

Een buitenlandse student die binnen één jaar na afstuderen aan het hbo of een universiteit in Nederland een arbeidscontract heeft en een maandelijks bruto inkomen ontvangt van minimaal €2.201,- (in 2015 ex. vakantiegeld). Een vreemdeling die in het kader van de regeling hoogopgeleiden een arbeidscontract heeft en een maandelijks bruto inkomen ontvangt van minimaal €2.201,- (in 2015 ex. vakantiegeld);

KORT TIJDELIJK VERBLIJF - een vreemdeling die voor een periode van maximaal 90 dagen naar Nederland willen komen en afkomstig is uit een visumplichtig land;

MANIFEST - een publieke verklaring van het beleid en de doelstellingen;

NATURALISATIE - de beslissing van de Kroon waarbij een persoon het Nederlandse staatsburgerschap verkrijgt;

NEDERLANDER - een persoon die de Nederlandse nationaliteit heeft;

ONDERDAAN - een persoon die behoort tot een bepaald land en aan de regerende vorst of regering is ondergeschikt. Ook wel Staatsburger genoemd;

PROBLEEMGEZIN – een gezin van minimaal 1 ouder en 1 kind dat langdurig kampt met een combinatie van sociaaleconomische, psychische problemen met criminaliteit en overlast tot gevolg;

STAATSBURGER- een persoon die volwaardig deel uitmaakt van een staat met de daarbij behorende plichten en rechten;

UNHCR - is een agentschap van de Verenigde Naties met een mandaat om bescherming en ondersteuning te bieden aan vluchtelingen op verzoek van een regering of de VN zelf en helpt vluchtelingen bij vrijwillige repatriëring , lokale integratie of hervestiging in een derde land;

VLUCHTELING - een persoon die wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging, zich bevindt buiten het land waarvan hij, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet is bereid om zich te beroepen op de bescherming van dat land; of die, indien hij geen nationaliteit bezit en verblijft buiten het land van zijn reguliere verblijfplaats als gevolg van dergelijke gebeurtenissen, niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil terugkeren; personen die ontheemd zijn geraakt door natuurrampen zijn, voor de duidelijkheid, in dit Manifest ook Vluchteling;

VREEMDELING - een persoon die geen Staatsburger is van een lidstaat van de Europese Unie.

VOORWOORD

Dit manifest beoogt een aantal plannen samen te brengen die kunnen dienen als basis voor een op de toekomst gericht asiel-, integratie- en migratiebeleid. Daarbij is ook aandacht voor het veiligheidsbeleid voor zover relevant.

Al eeuwenlang hebben Nederland en andere West-Europese landen te maken met de immigratie van vreemdelingen. De aard en de omvang van de instroom verandert met de tijd, maar het is onmiskenbaar een feit dat de omvang al die tijd substantieel is. Daarmee bedoelen we dat de binnenkomende vreemdelingen van invloed zijn op de structuren van de bestaande maatschappij: de samenhang, de sociale en culturele verbanden, de arbeids- en woningmarkt, en de politieke verhoudingen. Dit alles impliceert dat deze instroom alleen in goede banen is te leiden indien de bestaande maatschappij, met als eerst verantwoordelijke de Nederlandse regering, daar een beleid voor ontwikkelt en in stand houdt.

Wij constateren dat het door de overheid gevoerde beleid niet effectief en niet integraal is. Het risico op korte *en* lange termijn van het structureel falen van het immigratiebeleid is bijkans rampzalig. Een beschadiging van de eerder genoemde structuren dreigt, en wel tot een niveau dat ze onherstelbaar zijn. De immigratie zal dan onbeheersbaar blijken, met alle gevolgen van onvoorspelbaarheid en dus onbestuurbaarheid van dien. De huidige instroom van vreemdelingen, die voor een groot deel bestaat uit mensen die een beroep doen op hun hoedanigheid als vluchteling, vergt een goed doordacht beleid, dat rekening houdt met alle aspecten van immigratie, waarbij oog is voor zowel de (echte) vluchteling als de bestaande maatschappij met al haar deelnemers. Dit manifest is een uitnodiging aan een ieder die zich geroepen weet om bij te dragen aan een humaan, maar effectief immigratiebeleid.

Het beleid moet helder en duidelijk zijn voor alle inwoners van Nederland en personen die hier naartoe (willen) komen. Of het nou vluchtelingen of andere vormen van migratie betreft, de regels bevatten zo min mogelijk uitzonderingen. Dit zorgt voor sterk beleid dat niet als een kaartenhuis in elkaar stort bij calamiteiten zoals een - meestal tijdelijke - stijging van de instroom van asielzoekers.

Bovenal gaat het beleid in het beginsel uit van zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid van iedereen die ondersteuning/bijstand nodig heeft.

Het beleid moet de toets van kritiek van de alle kanten kunnen weerstaan. Het uitgangspunt moet zijn om helder, daadwerkelijk transparant en toegankelijk te opereren. Zo kan het debat op feiten worden gevoerd. Onze voorstellen betreffen Nederland, maar op verschillende plekken hebben we ook gedachten over het Europese beleid.

ASIEL EN VLUCHTELINGEN

INSTANTIES EN PROCEDURES

Wij zijn van mening dat instanties als het COA en de IND - die verantwoordelijk zijn voor het opvangen van migranten en hun integratie- en naturalisatieproces - slecht functioneren. Een overvloed aan bureaucratie creëert een dure, ondoorzichtige en soms Kafkaëske molen waar mensen jaren in vast zitten. Het werkkterrein van deze beide instanties overlapt elkaar voor een groot gedeelte. De organisaties delen niet alleen gebouwen maar ook bijvoorbeeld de interne ICT voorzieningen wat als doelstelling heeft om processen beter op elkaar af te stemmen om zo de termijn van aanvragen te verkorten.

In het huidige systeem worden verantwoordelijkheden vaak gespreid over vele ambtenaren, afdelingen en organisaties, waardoor in de praktijk niemand ter verantwoording kan worden geroepen als er fouten worden gemaakt. De migrant en de maatschappij betalen hiervoor de rekening.

Keer op keer komen deze instanties negatief in het nieuws. Het feit dat gemeentes afwijken van het te voeren beleid is illustratief voor de wanorde die heerst. Het COA maakt meer vijanden dan vrienden, aldus het NRC op 24 november 2015. De organisatie heeft de taak geschikte plaatsen te vinden voor opvang van de asielzoekers. De organisatie neemt op dat gebied discutabele beslissingen. Zo werd er besloten om in het Drentse dorpje Oranje van 300 inwoners maar liefst 1400 asielzoekers op te vangen. De enige die daar blij van werd is de lokale ondernemer, die maandelijks tienduizenden euro's opstrijkt voor de opvang. Het NRC concludeerde al dat asielopvang big business is geworden.

Daarnaast zijn procedures lang en ondoorzichtig. Met regelmaat komen daardoor ook voorbeelden dat men hier al meer dan 10 jaar wacht op een uiteindelijke beslissing. Ook de informatievoorziening van de website van de IND laat te wensen over. Er is geen centrale plek waar informatie in verschillende talen beschikbaar is om zo ook de druk op mensen die betrokken zijn bij het helpen en faciliteren van asielzoekers en andere migranten te verlagen. Dit draagt niet bij een goede informatievoorziening voor potentiële migranten om duidelijk te hebben wat hen te wachten staat in een mogelijke procedure en wat wij verwachten van een migrant.

Als oplossing hiervoor dragen we onder meer de volgende maatregelen aan:

1. **Deregulering** - Overbodige regels moeten worden geschrapt of samengevoegd. Een duidelijk en efficiënt systeem dat snel tot een oordeel komt, is beter dan een systeem vol uitzonderingen.
2. **Duidelijke regels en deadlines vaststellen** - migranten mogen niet langer jaren in onzekerheid worden gelaten, elke stap in het proces heeft een maximale tijdsduur en de totale procedure moet een duidelijk gedefinieerde maximale lengte hebben. Als die termijnen worden overschreden, heeft dat gevolgen voor de asielprocedure.
3. **Verantwoordelijkheden toewijzen** - Elk verzoek moet een eindverantwoordelijke ambtenaar hebben, die persoonlijk aansprakelijk gesteld kan worden als bijvoorbeeld de deadlines niet gehaald worden.
4. **Fusie** van instanties met vergelijkbare of overlappende taken (zie onder).

Door het COA en de IND te saneren en te reorganiseren kan het proces worden gestroomlijnd. Dit zal moeten worden geborgd in een nieuwe transparante organisatie die zowel verantwoordelijk is voor immigratie als het asielbeleid. Kerncijfers, zoals bijvoorbeeld het aantal aanvragen, zullen periodiek worden gerapporteerd aan een vaste Kamercommissie.

ASIELZOEKERS

Opvang in de regio

Nederland zal zich inzetten om in samenwerking met de UNHCR en de Europese Unie een door de lidstaten ondersteund beleidsplan te creëren om opvang in de regio mogelijk te maken.

Het beleid treedt in werking indien er zich een oorlogssituatie voordoet waarbij een Europees of VN-mandaat is om te interveniëren of humanitair te faciliteren. Op deze wijze weten Europese landen van tevoren wanneer er van ze verwacht wordt dat ze ingrijpen en kan dit hen niet meer overvallen. Wij pleiten voor een actieve rol voor het UNHCR hierin. Het UNHCR is immers een organisatie die wij bekostigen om vluchtelingen waar dan ook ter wereld te helpen. Zij kunnen tevens uitvoering geven aan eventuele overeen te komen Europese afspraken rondom de verdeling van vluchtelingen in Europa. Zo borgt men ook dat een van de EU onafhankelijke organisatie geopereerd kan worden in het crisisgebied.

In het kader van opvang in de regio zal men meer gebruik moeten maken van lokale kennis om met buurlanden tot een oplossing te komen. Dit zien wij als een logische eerste stap.

Asielaanvraag in het land van herkomst

Wij pleiten voor een asielprocedure niet bij de grens aanvangt, maar bij een diplomatieke post (zoals een ambassade) van Nederland of een lidstaat van de Europese Unie in het land van herkomst. Dit draagt ons inziens bij aan het verkleinen van mensensmokkel, waarbij door criminelen misbruik gemaakt wordt van personen en de situatie door deze mensen voor grof geld en in erbarmelijke omstandigheden over grenzen te smokkelen. Daarnaast hebben op dit moment vooral de 'rijkere' inwoners de mogelijkheid een crisissituatie te ontvluchten terwijl personen met minder bestedingsruimte geen enkele mogelijkheid daartoe hebben. Naar onze mening zouden de financiële mogelijkheden van vluchtelingen geen factor moeten zijn die de kans beïnvloedt om in aanmerking te komen voor een vluchtelingenstatus in Nederland.

Er kan dan op papier en digitaal bij de diplomatieke post van tevoren vastgesteld worden of een persoon in aanmerking kan komen voor asiel. Het COA kan een proactieve rol spelen in het faciliteren van dit proces. Hierdoor kan men gericht asiel bieden aan personen die werkelijk asiel nodig hebben en draagt dit bij aan vermindering van het aantal personen aan de grens die noodgedwongen door Europa moeten trekken om uiteindelijk asiel aan te vragen.

Bovendien heeft deze wijze van opereren het voordeel dat het COA een goede opvang kan voorbereiden in plaats van dit achteraf te moeten regelen.

Opvang asielzoekers in Nederland

Mensen voelen zich bedreigd als er een asielzoekerscentrum komt, omdat zij onvoldoende vertrouwen hebben in de beheersbaarheid van de veiligheidssituatie rond het centrum.

Mensen die willen helpen en een band opbouwen met asielzoekers worden daarin ontmoedigd en tegengewerkt, bijvoorbeeld door het doorschuiven van asielzoekers van de ene naar de andere noodopvang. Daardoor krijgen asielzoekers geen kans om zich te voegen in de Nederlandse samenleving en de bereidwilligheid van bewoners om te blijven helpen kalft af. Dat is doodzonde.

Asielzoekers moeten zoveel mogelijk worden gehuisvest in kleinschalige opvanglocaties (<300 personen), waarbij het COA intensief samenwerkt met de lokale besturen en bewoners vooraf uitvoerig geïnformeerd worden. Snelle, gedegen en feitelijke informatieverstrekking en beantwoording van vragen van inwoners is hierbij van groot belang. Daarbij zou het COA vooral een faciliterende rol moeten vervullen, terwijl de lokale overheid de ruimte krijgt om zelf invulling aan de opvang te geven, waarbij kan worden gekeken naar manieren om de lokale economie te laten profiteren van de asielzoekers. Wij pleiten voor een duidelijke richtlijn die ervoor zorgt dat het proces van totstandkoming van een opvanglocatie voor elke partij begrijpelijk en duidelijk is. Door

vooraf duidelijkheid te scheppen over de beschikbaarheid van extra en/of noodopvanglocaties in periodes van grote toestroom, wordt het draagvlak bij de inwoners versterkt.

Alle asielzoekers worden verplicht om onderwijs te volgen waarbij ook dagactiviteiten kunnen worden aangeboden. Het aangeboden onderwijs en de dagactiviteiten moeten erop gericht zijn om een langdurig verblijf in Nederland succesvol te maken en een eventuele terugkeer te vereenvoudigen. Dit is geen opeisbaar recht door de asielzoeker alhoewel er een inspanningsverplichting is om hierin te voorzien. Er zullen altijd wel situaties ontstaan die dit tijdelijk kunnen verhinderen. Asielzoekers die een bijdrage willen leveren aan onze samenleving moeten gestimuleerd en waar mogelijk begeleid worden. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan het bekendmaken van de asielzoeker met de Nederlandse normen en waarden, onze vrijheden en ons democratische rechtssysteem, zodat het tijdelijke verblijf van de asielzoeker in de Nederlandse samenleving harmonisch kan verlopen. Asielzoekers die kunnen bijdragen aan de samenleving moeten daar de kans voor krijgen en kunnen daarbij worden begeleid.

Wij constateren dat er gehandeld moet worden tegen asielzoekers en vluchtelingen die zich schuldig maken door het plegen van misdrijven. Wij pleiten ervoor om deze personen, waar mogelijk vervroegd, terug te sturen of onder het toezicht te stellen van het COA of DJI. Het COA heeft een actieve rol in het signaleren van overlast gevend gedrag. Eén van de maatregelen die het COA kan nemen is om de asielzoeker of vluchteling in kwestie te herplaatsen naar een andere locatie welke al dan niet staat onder een strenger regime om zo de spanningen en eventuele recidiverend gedrag te verminderen.

Wij pleiten er ook voor dat bij de oprichting van een opvanglocatie niet de Nationale Politie, maar het lokale politiekorps extra ruimte moeten krijgen om de veiligheid beter te organiseren. Hiervoor moeten eenduidige richtlijnen komen die transparant zijn voor burgers, colleges en de korpsen. De politie is immers in de uitvoering verantwoordelijk voor de openbare orde. Het extra geld dat beschikbaar wordt gesteld zou bijvoorbeeld in opleidingen voor agenten geïnvesteerd moeten worden.

Uitgeprocedeerde asielzoekers

Op het moment weet niemand precies hoeveel uitgeprocedeerde asielzoekers en illegalen verblijven in Nederland. De stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) ging uit van 100.000 personen in 2009. Dit noch een wenselijke situatie voor de personen in kwestie noch voor ons als samenleving. Wij pleiten er daarom ook voor dat personen die uitgeprocedeerd zijn op een verantwoorde wijze worden uitgezet. Dat betekent niet een persoon vragen te vertrekken maar erop toe te zien dat de persoon op een vlucht wordt gezet naar het land van herkomst.

Wanneer een persoon uitgeprocedeerd is, maar weigert mee te werken aan zijn uitzetting, moet naar onze mening deze persoon worden gedetineerd totdat deze bereid is mee te werken. Onze mening is dat, als iemand het recht zou hebben om hier te verblijven, dat toegekend zou zijn ofwel door de IND, ofwel door de rechter of de rechters waarbij men in beroep is gegaan. Een voorwaarde zou kunnen zijn dat iemand zich als onderdeel van de asielaanvraag verbindt om mee te werken aan zijn uitzetting indien de rechter daartoe besluit en kennis heeft genomen dat men gedetineerd wordt indien men achteraf weigert mee te werken.

VLUCHTELINGEN

Na erkenning worden asielzoekers 'vluchtelingen'. De vluchtelingenstatus is een tijdelijke status. Indien een conflict binnen 10 jaar na verkrijging van de vluchtelingenstatus stabiliseert, wat vaak het geval is, zal de vluchteling moeten terugkeren naar land van herkomst. Vluchtelingen kunnen in die jaren wel in Nederland een aanvraag doen om de vluchtelingenstatus om te zetten in een reguliere verblijfstitel, waar voorwaarden aan gesteld kunnen worden, zoals een duurzame dienstbetrekking en een blanco strafblad.

In de periode tussen de toewijzing van de vluchtelingenstatus en de terugkeer naar het land van herkomst wordt voorzien in de mogelijkheid voor de vluchteling om passend onderwijs te volgen. Aangezien het verblijf van de vluchteling tijdelijk is, heeft hij er weinig aan om in Nederland te integreren en Nederlands op school te leren. Daarom moet het primair en voortgezet onderwijs van internationale aard zijn en erop geënt zijn mensen de mogelijkheid te geven een bijdrage te leveren in het land van herkomst bij terugkeer. Nederland kent veel internationale scholen en het aantal leerlingen is hier ook groeiende. De infrastructuur, de kennis en de faciliteiten zijn dus al aanwezig. Op deze wijze wordt voorkomen dat volledig geïntegreerde kinderen en jongvolwassenen hun plek in de Nederlandse samenleving verliezen wanneer ze gedwongen worden om terug te keren naar land van herkomst.

In de bevolking kan weerstand tegen vluchtelingen groeien als de indruk ontstaat dat ze zonder tegenprestatie profiteren van de verzorgingsstaat.

Vluchtelingen moeten worden ondersteund in hun bestaan - ze hebben onderdak, voedsel, zorg en onderwijs nodig, wat door de samenleving moet worden geleverd. Dat voelt voor veel mensen niet goed, zeker als ze zien dat op hun eigen voorzieningen wordt bezuinigd. De samenleving wordt door onveiligheid in andere landen opgezaaid met deze zorg.

Omwille van ontlasting van de sociale woningbouw worden erkende vluchtelingen voortaan uitsluitend in vrijesectorwoningen gehuisvest. De kosten daarvoor dragen zij in beginsel zelf. Voor die specifieke gevallen die de kosten niet zelf kunnen dragen moet ondersteuning in de huurlasten mogelijk zijn. Deze bijdrage is in lijn met reguliere voorwaarden waaronder alle inwoners van Nederland vallen.

Dat kleinschalige opvang werkt is nu al te merken en het komt de integratie alleen maar ten goede. Naast dat onderwijs een belangrijke rol speelt is het hebben van werk nog veel belangrijker. Het COA zou naar onze mening het eerste aanspreekpunt moeten zijn voor werkgevers die vluchtelingen in dienst willen nemen, ook zouden ze hierin actief moeten faciliteren.

Een voorbeeld zou zijn dat de vluchteling middels een detacheringsconstructie via het COA arbeid verricht bij de opdrachtgever. Zo wordt de betreffende werkgever ook ontlast van ingewikkelde procedures en de vluchteling beschermd tegen eventuele uitbuiting. Een bijkomend voordeel is dat een dergelijke constructie het COA in staat stelt om salaris in te houden. Dit kan met rente en eventueel een premie ter beschikking worden gesteld bij terugkeer zodat de vluchteling in staat is om een nieuw bestaan op te bouwen in land van herkomst. Indien de vluchteling een verblijfsvergunning krijgt toegewezen zou dit bedrag kunnen dienen als buffer zodat hij in staat is om op eigen benen te staan in de Nederlandse maatschappij.

EUROPEES VLUCHTELINGENVERDRAG

Nederland ijvert voor een nieuw Europees verdrag tussen landen die bereid zijn om samen de vluchtelingen op te vangen. Er komt een centrale Europese verdeling van asielzoekers. De verdeelsleutel hiervoor moet voor de burger inzichtelijk zijn en de opvangcapaciteit per land of gebied dient te worden vastgesteld op basis van economische ontwikkeling, bevolkingsdichtheid, landoppervlak en inwoneraantal maar zal niet meer zijn dan 1% van de totale bevolking van het land, hetgeen we definiëren als het totale aantal staatsburgers minus het totale aantal buitenlanders dat aanwezig is in het land.

Deze verdeelsleutel moet door middel van een transparant en publiek proces tot stand komen en toegankelijk zijn voor alle burgers, zodat eenieder op elk moment kan uitvinden waar hij aan toe is in tijden van een grote toestroom. Gemeenten en landelijke overheden kunnen op deze manier niet uit politieke motieven AZC's toewijzen zonder de inwoners op voorhand daarover te informeren. Indien dit proces niet wordt verbeterd, dan dragen de ontstane situaties bij tot verdere polarisatie van de samenleving. Deze onrust kan niet de bedoeling zijn van beleid en ondermijnt de veiligheid en openbare orde. Daarnaast komen burgers recht tegenover elkaar te staan en zijn ook vluchtelingen hier direct de dupe van.

Asielzoekers worden eerst in een korte Europese procedure voorgeselecteerd. Personen die duidelijk geen recht zouden hebben op asiel kunnen direct worden afgewezen, geregistreerd en uitgezet. Conform het voorgestelde Europees verdrag zullen de overige asielzoekers verdeeld worden over de lidstaten, zodat de huidige migratieconcentraties worden voorkomen.

MIGRATIE

KORT TIJDELIJK VERBLIJF

Het staat organisaties en personen vrij om personen uit te nodigen als spreker of gast. Wij stellen echter voor dat elke persoon een verklaring ondertekent dat hij/zij zal handelen conform de in Nederland geldende wet- en regelgeving. Dit zou een onlosmakelijk deel moeten uitmaken van het visumverstrekkingproces. Overtreding, dus ook het zich schuldig maken aan een misdrijf, leidt tot uitzetting en aanmelding als ongewenst persoon in de gehele Schengen-zone. Dit moet ook voor de uitnodigende organisatie of personen gevolgen hebben, zoals bijvoorbeeld een strenger regime voor het visumverstrekkingproces in de toekomst of korting op het al dan niet ontvangen van subsidies.

Tijdelijke Arbeidsmigratie

Het moet makkelijker worden voor bedrijven die vallen onder het topsectoren-beleid om (tijdelijke) buitenlandse werknemers in dienst te nemen. Om de impact te beperken op de Nederlandse arbeidsmarkt en om uitbuiting te voorkomen zal de bezoldiging voor deze werknemers, conform zwaarte functiegebouw rijksoverheid, tenminste gelijk zijn aan die voor rijksambtenaren. De IND kan en zou hierop moeten toetsen. Daarbij is het belangrijk te melden dat een vergunning voor het verrichten van arbeid in Nederland niet kan leiden tot een permanent verblijf.

REGULIERE MIGRATIE

Door de eeuwen heen heeft de open cultuur van Nederland een grote aantrekkingskracht verworven, zowel binnen Europa als daarbuiten. Onze open economie is voor een groot deel afhankelijk van het buitenland. Het aantal vacatures voor bijvoorbeeld (hoog) opgeleide technici, onderzoekers en ICT'ers blijft stijgen. Tegelijkertijd zijn veel Oost-Europeanen naar Nederland getrokken voor voornamelijk laaggeschoold werk.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat het aantal laaggeschoolde banen jaarlijks afneemt. Er zou wat ons betreft een duidelijk signaal richting migranten gegeven moeten worden dat iemand die niet geschoold is minder of nagenoeg geen kans maakt in onze samenleving. Het is voor de persoon in kwestie niet positief in een uitzichtloze situatie terecht te komen waarbij men mondjesmaat werk heeft of enkel gebruik kan maken van de bestaande sociale voorzieningen. Hierin is een goede informatievoorziening voor mogelijke migranten essentieel. Men wordt op voorhand, de initiële aanvraagfase, hierover geïnformeerd.

Ook moet duidelijk zijn, in de communicatie vooraf, onder welke voorwaarden een verblijfsdocument kan worden ingetrokken. Wij denken dan aan vergrijpen waar een gevangenisstraf van tenminste maximaal 8 jaar op staat.

Kennismigranten

Wij pleiten dat ook hoogopgeleide migranten een plaats kunnen innemen in onze maatschappij. Dit kan onder andere worden bereikt door het vereenvoudigen van migratieproces met aspecten uit het Zwitsers of Canadees model.

Thans komen van over de hele wereld jongvolwassenen studeren aan onze universiteiten die terugkeren om in het land van herkomst een baan te vinden. Wij denken dat daar een kans ligt. Deze groep hoogopgeleiden die hun studie hebben afgerond en een leven willen opbouwen in Nederland, zouden niet verplicht moeten worden om het reguliere migratieproces te doorlopen.

Een student heeft immers, conform voorwaarden, al een visum gekregen om hier te studeren en heeft geen beroep gedaan op onze sociale voorzieningen. Wij pleiten er daarom dan ook voor dat het makkelijker moet worden om, met een afgeronde universitaire opleiding aan een Nederlandse universiteit, aan een verblijfsvergunning te komen.

GEZINSHERENIGING

Gezinshereniging is een proces dat meer omvat dan alleen het verkrijgen van toestemming om in Nederland te komen wonen bij de partner of ouder(s). Om voor gezinshereniging in aanmerking te komen moet niet alleen de in Nederland wonende partner of ouder(s) voldoen aan minimale inkomens- en opleidingseisen. Ook de buitenlandse partner of het buitenlandse kind moet aan kunnen tonen tenminste primair onderwijs te volgen (voor kinderen) of te hebben afgerond (voor volwassenen).

Voor een goede emancipatie zou men in Nederland niet enkel afhankelijk moeten zijn van de partner of ouder. Wil men zorgen dat iemand daadwerkelijk integreert en emancipeert dan is er ook na het verstrekken van een verblijfsvergunning het één en ander te doen, zeker naar aanloop van een mogelijk naturalisatieproces.

Wij pleiten er daarom ook voor om het afronden van een opleiding op minimaal VMBO/MBO Niveau 1 onderdeel te laten uitmaken van de voorwaarden voor een verblijfsdocument voor onbepaalde tijd.

NATURALISATIE

Voorwaarden

Om de Nederlandse nationaliteit te kunnen verwerven moet een persoon aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. **Verbondenheid**; de 5 jaar dat iemand nu in Nederland moet hebben gewoond moet worden opgerekt naar 10 jaar.
2. **Klaar voor de arbeidsmarkt**; een afgeronde opleiding op minimaal VMBO/MBO Niveau 1.
3. **Geïntegreerd**; beoordeeld volgens vaste maatstaven op gebieden als taalbeheersing en actieve participatie in de samenleving zoals het hebben van (vrijwilligers)werk.
4. **Van goede naam**; De persoon mag niet voor een misdrijf veroordeeld zijn in de 10 jaar voorafgaand aan de naturalisatieaanvraag.

De Nederlandse nationaliteit

Het is tevens een doelstelling om te voorkomen dat burgers na naturalisatie een dubbele nationaliteit overhouden, al is dit niet altijd mogelijk. De reden hiervoor is dat een dubbele nationaliteit in de praktijk de Nederlandse identiteit van een persoon kan ondermijnen, iets wat misbruikt kan worden door buitenlandse overheidsorganisaties zoals bijvoorbeeld Diyanet. Deze Turkse organisatie probeert Turkse Nederlanders te beïnvloeden in zaken als religiebeleving en stemgedrag en beschouwt hen als onderdanen van Turkije die gebonden zijn aan haar wetten.

Indien een land van herkomst het onmogelijk maakt voor een persoon om te denaturaliseren, kunnen de eisen voor naturalisatie worden aangescherpt om met zekerheid vast te kunnen stellen dat de persoon zich primair als Nederlander identificeert.

Eén van die eisen zal een verklaring van deze persoon zijn om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit zodra dit mogelijk wordt. Het verantwoordelijke ministerie of een gedelegeerde ambassade kan dan bij een wetwijziging in het land van herkomst deze verklaringen indienen. Dit kan, naar onze mening, alsnog plaatsvinden voor de personen die op dit moment al een Nederlandse en een andere nationaliteit hebben.

Deze maatregelen creëren voor zowel de genaturaliseerde persoon als ook de samenleving meer duidelijkheid dan nu het geval is.

Wat betreft het Nederlanderschap zijn wij van mening dat, wanneer iemand de Nederlandse nationaliteit eenmaal heeft, deze niet ontnomen kan of mag worden zonder diens instemming. Hiermee willen wij wetsongelijkheid voorkomen tussen Nederlanders met een dubbele nationaliteit versus Nederlanders met een enkele nationaliteit. Bovendien draagt het ontnemen van de

Nederlandse nationaliteit naar onze mening niet bij aan onze veiligheid of de veiligheid van het land waar deze persoon naar zou worden uitgezet.

VEILIGHEIDSBELEID

GRENSBEWAKING

De overheid moet bij machte zijn om grenzen te controleren zodat een aantoonbare dreiging of plotselinge vluchtelingenstroom in goede banen kan worden geleid. Zo'n situatie moet altijd van tijdelijke aard zijn en de duur moet duidelijk worden gecommuniceerd.

Er moet meer samenwerking zijn en er moeten duidelijker afspraken gemaakt worden met de Schengenlanden. Nu zijn er organisaties waarbij geshopt kan worden voor het beste visum voor de Schengen-zone, of waarbij gebruik gemaakt kan worden van een soepeler migratiebeleid, zoals dat van België, zodat men zich uiteindelijk kan vestigen in een derde Schengen-land.

Nederland moet een veel actievere bijdrage leveren dan nu het geval is aan het beveiligen van de Europese buitengrenzen. Te lang heeft Nederland aarzelend aan de kant gestaan en er maar op gerekend dat Europa het wel zou oplossen. De grenzen van de Schengen-zone zijn ook de grenzen van Nederland en moeten op dezelfde wijze gezien worden. Wij zijn van mening dat grensbewaking niet enkel de taak is van de landen die de buitengrenzen bewaken maar van ons allemaal. Deze grensbewaking zou gefaciliteerd moeten worden vanuit alle staten in de Schengen-zone waarbij ook Nederland via mankracht, expertise en fondsen ter beschikking stelt.

De voordelen van deze aanpak zijn dat Nederland zelf controle heeft over de situatie en dat alle lidstaten de verantwoordelijkheid delen, in plaats van dat enkele landen aan de grenzen van het Schengengebied alles op hun bord geschoven krijgen. Er vervalt ook een mogelijkheid tot corruptie indien de grensbewaking afwisselend door verschillende lidstaten wordt geregeld.

Onder toezicht van het Europees Parlement zou Frontex een serieuze bewaker moeten worden van de buitengrens van de EU. Dit moet een onderdeel worden van het Europese Vluchtelingenverdrag waar we eerder voor pleitten.

MASSASURVEILLANCE

Veel maatregelen die sinds 2001 de vrijheid van burgers hebben ingeperkt, in pogingen de samenleving te beveiligen tegen zaken als terrorisme, hebben nauwelijks of averechts effect gehad. Een onafhankelijk onderzoek is dringend nodig om vast te stellen waar verbeteringen in de informatiepositie noodzakelijk zijn, maar uitgangspunt moet zijn dat vrijheid wordt behouden tenzij het noodzakelijk is om de bevolking te beschermen - en dan nog alleen op basis van tijdelijke en zo gerichte inperkingen.

Massasurveillance is te vergelijken met de tapijtbombardementen van Operation Rolling Thunder: in plaats van het gericht zoeken naar kwaadwillenden om daarop precisie-aanvallen uit te voeren werden grote gebieden platgesmeten met als onderbouwing dat de paar kwaadwillenden die zich daar toevallig bevonden ook werden meegenomen. Dit terwijl de burgerbevolking hier het meest onder te lijden had; zij hadden immers niet de mogelijkheid om het dorp of de stad te ontvluchten, of toegang tot de bunkers van de Vietcong.

Op het moment dat maatregelen met betrekking tot massasurveillance worden genomen is het voor potentieel kwaadwillenden vrij makkelijk om hierop in te spelen en detectie te ontlopen. Dit is keer op keer gebleken, ook recentelijk met de aanslagen in Parijs, Istanbul, Londen, Madrid en Brussel. Er is dus geen ruimte voor nieuwe massasurveillancemaatregelen. Het op grote schaal verzamelen van gegevens is niet effectief gebleken bij het voorkomen van aanslagen en tast de rechtsstaat, de vrijheid en onze waarden aan. Er moet wel geïnvesteerd worden in menselijk inlichtingenwerk, omdat is gebleken dat over het algemeen daders al in beeld waren bij inlichtingendiensten, maar desondanks hun aanslag konden uitvoeren, zoals bijvoorbeeld het geval was bij de aanslagen in Brussel op 22 maart 2016, waarbij een terrorist, van wie bekend was dat hij geradicaliseerd en vuurwapengevaarlijk was, door Turkije naar Nederland werd uitgezet, maar ondanks dat gewoon vrij naar België kon doorreizen. Daarnaast kan er effectiever worden samengewerkt met

inlichtingendiensten uit andere landen bij de opsporing van radicalen en het in kaart brengen van geld- en wapenstromen.

DERADICALISERING

De financiering van extremisme moet worden gestopt. Elke organisatie in Nederland en de Europese Unie moet zich houden aan de wet en handelen conform onze waarden en normen zoals beschreven in het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Hier moet meer toezicht op komen.

Financiering voor radicalisering

Een richtlijn moet duidelijkheid scheppen over transacties van geld of andere zaken van waarde van (rechts-)personen buiten de EU naar doelen binnen de EU, zowel direct als indirect.

Er mag niet zonder goedkeuring van een rechter geld vloeien vanuit extremistische landen zoals Saoedi Arabië, Koeweit en Qatar naar maatschappelijke doelen in de EU, zolang deze landen actief gewelddadige en extremistische groeperingen financieren en ondersteunen. Dit geldt niet alleen voor extremistische staten maar ook voor extremistische organisaties, zoals bijvoorbeeld de Moslimbroederschap. Omgekeerd mogen extremistische organisaties in de EU ook niet langer worden gefinancierd uit welke bron dan ook, tenzij dat is goedgekeurd door een rechter. Dit houdt in dat, wanneer een organisatie als extremistisch beoordeeld wordt door een rechter, zij niet langer fondsen mag werven of een bankrekening mag hebben in de EU.

Extremistische staten

De mensenrechtenschendingen in specifiek de Golfstaten moeten worden aangepakt. Het kan niet zo zijn dat Nederland keer op keer deze landen in het openbaar 'bondgenoten' noemt, terwijl zij zelf nagenoeg geen stap zetten om de mensenrechten in eigen land te verbeteren. De tijden van stille diplomatie hebben ons naar de hedendaagse realiteit gebracht, een samenleving waarin radicale denkbeelden en idealen opleven binnen onze landsgrenzen.

Er moet duidelijkheid komen hoeveel handel er gedreven wordt en in hoeverre Nederland afhankelijk is van deze landen. Wij zijn van mening dat elke mensenrechtenschending bestraft moet worden, ongeacht de onderliggende economische voordelen die wij al dan niet behalen. De regering weegt nu de handel zwaarder dan de mensenrechtenschendingen. Negatieve gevolgen van dit beleid bestaan onder meer uit de aanslagen die gepleegd worden, de druk die op onze maatschappij ontstaat en de verdere inperking van onze westerse vrijheden. Het beleid van 'stille diplomatie' werkt dus niet. De mensenrechtenschendingen blijven plaatsvinden en de regimes zijn op dit moment niet minder extremistisch dan 50 jaar geleden.

Deze regimes worden mede door Nederland in het zadel gehouden en gefinancierd. Wat ons betreft komt er daarom een boycot voor alle handel met deze staten. Nederland kan een goed voorbeeld geven door deelname aan het WK in Qatar te staken. Niet omdat we voorstander zijn van een sportboycot, maar omdat het WK voetbal aldaar een directe bijdrage levert aan fraude, corruptie en schendingen van de mensenrechten. Ook moet de regering pogen om haar bondgenoten, in het bijzonder andere Europese landen, bij deze boycot te betrekken, om zo samen een sterker blok te kunnen vormen.

INTEGRATIE

SEGREGATIE

We constateren dat de segregatie tussen bepaalde minderheidsgroepen en andere Nederlanders vaak al vroeg in de ontwikkeling van kinderen effect kan hebben. Om deze reden is het van essentieel belang dat er in het basisonderwijs en de pedagogische zorg aandacht wordt besteed aan het tegengaan van deze segregatie, zodat kinderen op latere leeftijd niet in een sociaal of cultureel isolement terecht komen. Vaak is deze segregatie direct gelinkt aan socio-economische achterstanden van deze groepen.

JONGERENWERK EN ZORG

De laatste jaren is veel gesneden in de sociale voorzieningen voor de zwaksten onder ons in de samenleving, met name die voorzieningen die bijdragen aan het verbeteren van de sociale cohesie of bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen, tieners en jongvolwassenen, zoals buurthuizen, musea en toneel. Wij zijn van mening dat deze culturele ontwikkeling kinderen kan betrekken bij de Nederlandse cultuur en maatschappij en de kloof die vaak ontstaat tussen minderheidsgroepen en de rest van de maatschappij kan verkleinen.

Decentrale overheden en GGZ-instellingen moeten meer ruimte krijgen om maatwerk te leveren om radicalisme vroegtijdig te signaleren en indien nodig op te treden. De lokale omgeving (buren, buurtwerkers en scholen) worden bijgestaan om radicalisering op te sporen en aangemoedigd om hier melding van te maken bij de gemeente.

Er zijn voorbeelden te over van succesvolle lokale initiatieven, zoals de Dordtse buurtvaders, die direct bijdragen aan een veilige omgeving. Wij pleiten er daarom dan ook voor om aantoonbaar succesvolle initiatieven vanuit de overheid te faciliteren en indien mogelijk te implementeren in andere probleemgebieden.

Er is momenteel veel onduidelijkheid over het beleid dat gemeenten voeren, dat zichzelf in sommige aspecten volledig kan tegenspreken. Hoewel het vanzelfsprekend is dat jongeren een openbare plek nodig hebben in de buurt, kampen veel gemeenten nog met overlast van hangjongeren.

Wij pleiten er dan ook voor dat er een gefaciliteerde ruimte gecreëerd wordt waar jongeren elkaar kunnen treffen. Dit voorkomt veel overlast en is direct een alternatief voor de vele samscholingsverboden. Nu is immers vaak het geval dat jongeren elkaar elders in de stad, zoals in een wijk verderop, treffen, of bij een shisha of theehuis gaan hangen wat ook niet de meest geschikte plekken zijn voor tieners. Bovendien kunnen buurtwerkers en surveillanten (gemeentewachten en wijkagenten) hier proactief in optreden door jongeren in een vertrouwde omgeving aan te spreken en op deze wijze duurzame relaties op te bouwen.

PROBLEEMGEZINNEN

Voor probleemgezinnen vragen wij meer aandacht en stellen wij het volgende voor. De kern van de problematiek van segregatie is dat er een enorme concentratie van veelal lager opgeleide en kansarme mensen bestaat in te grote achterstandsbuurtten in grootstedelijke gebieden, waar een oververtegenwoordiging is van probleemgezinnen die in een neerwaartse spiraal zitten van sociale problemen.

Indien een gezin aangemerkt kan worden als probleemgezin moet de rechter aan dit gezin kunnen voorstellen om ze het uit hun huidige milieu te plaatsen. Wij denken dat dit bijdraagt zowel aan de buurt alsook aan het gezin zelf dat de mogelijkheid krijgt om de thuissituatie te normaliseren. Wij denken dan aan hervestiging in een ander deel van Nederland met intensieve begeleiding door professionals van het veiligheidshuis.

Het perspectief dat aan deze gezinnen moet worden aangeboden is betaald werk en onderwijs met als doel een uitzicht op een normaal en succesvol bestaan. Op deze wijze kan de kern van de problematiek aangepakt worden en wordt het makkelijker om segregatie in buurten en scholen

tegen te gaan, omdat naast het meer diverse woningaanbod dan ook het leefklimaat in deze buurten aantrekkelijker wordt voor bijvoorbeeld de middenstand en hoger opgeleiden om zich daar te vestigen.

ONDERWIJS

Kinderen dienen vanaf jonge leeftijd onderwezen te worden in de normen en waarden van de Nederlandse cultuur, in het bijzonder essentiële mensenrechten zoals bijvoorbeeld uiteengezet in het EVRM. Dit geldt voor alle Nederlandse kinderen, ongeacht sociale, religieuze of etnische afkomst, maar dit zal het meest essentieel zijn voor kinderen die van huis uit deze waarden niet meekrijgen, of zelfs tegengestelde waarden aanleren.

Westerse normen en waarden

Dat betekent bijvoorbeeld dat alle kinderen, ongeacht de religieuze of culturele aard van de school of van het gezin, dienen te leren dat vrouwen gelijkwaardig zijn aan mannen, dat LHBT'ers gelijkwaardig zijn aan heteroseksuelen, dat ieder het recht heeft zijn eigen meningen te vormen en te uiten en dat we problemen oplossen door met elkaar in dialoog te gaan. Ook dient niet langer te worden toegestaan dat scholen kinderen waarden aanleren die tegengesteld zijn aan de basale Verlichtingswaarden, bijvoorbeeld door zich te beroepen op grondrechten als vrijheid van religie. Het EVRM, met name Art. 9.2, is daar naar onze mening heel duidelijk in.

Deze normen en waarden dienen al vroeg in de ontwikkeling van een kind te worden aangeleerd, bijvoorbeeld in de kleuterklas of de voorschool, aangezien ontoelaatbaar gedrag en handelen op jonge leeftijd al kan voorkomen.

Jongeren uit minderheidsgroeperingen die culturele waarden naleven die haaks staan op de onze westerse beschaving ontplooiën zich met regelmaat in overlastveroorzakers en hebben ten opzichte van andere jongeren een grote maatschappelijke achterstand.

Er moeten daarom meer mogelijkheden komen voor scholen en GGZ-instellingen om zulke kinderen de hulp te bieden die nodig is. Des te meer blijkt de noodzakelijkheid van vakken zoals maatschappijleer en filosofie. Er zou extra inspanning verricht moeten worden om in deze vakken te onderwijzen.

Desegregatie in het onderwijs

Het doorbreken van segregatie in het onderwijs, zoals het bestaan van zogenaamde “zwarte scholen,” is een belangrijk element in het bijdragen aan een samenleving waar universele normen en waarden door iedereen gedragen en begrepen worden. Daarom is het belangrijk dat vertegenwoordigers vanuit het onderwijs na gaan denken over het opnieuw vormgeven ervan, zodat de segregatie wordt beëindigd. Daarbij dienen geen taboes te bestaan, zoals het bijzonder onderwijs.